

Latvija ceļā uz iestāšanos Starptautiskajā enerģētikas aģentūrā

Publicēts: 19.09.2023.

Šonedēļ no 18. līdz pat 25. septembrim Rīgā viesosies Starptautiskās enerģētikas aģentūras pārstāvji, lai turpinātu sarunas par Latvijas iestāšanos Starptautiskajā enerģētikas aģentūrā (International Energy Agency, IEA). Šī būs jau otrā šāda augsta līmeņa pārstāvju vizīte Rīgā. Tās laikā padziļināti tiks vērtēta Latvijas enerģētikas politika un sagatavotība ārkārtas reaģēšanas pasākumiem. Vizīte noslēgsies ar IEA secinājumiem un priekšlikumiem, lai Latvija varētu sekmīgi noslēgt iestāšanās procesu IEA.

Lēmumu par pievienošanos IEA Latvija atbalstīja 2022. gada rudenī. Pirmā vizīte Latvijā notika š.g. pavasarī. Tajā tika vērtēts Latvijas likumdošanas pamats naftas un naftas produktu, kā arī enerģētikas jautājumos. Savukārt šīs vizītes laikā IEA eksperti veiks jau padziļinātu enerģētikas politikas izvērtēšanu un sagatavotību ārkārtas reaģēšanas pasākumiem, sevišķi, saistībā ar naftas un naftas produktu rezervēm, patēriņa ierobežošanas iespējām.

Vizītes laikā eksperti, tostarp vērtēs Latvijas enerģētikas politikas saskaņotību ar IEA kopīgajiem mērķiem, datu pieejamību un kvalitāti. Vizītes laikā IEA pārstāvji tiksies ar vairāk nekā 25 dažādām Latvijas institūcijām – Klimata un enerģētikas ministriju (KEM), Ekonomikas ministriju, Finanšu ministriju, Satiksmes ministriju, Izglītības un zinātnes ministriju, vairākām neatkarīgo valstu iestādēm – Centrālo statistikas pārvaldi, Būvniecības valsts kontroles biroju, Konkurences padomi, Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisiju, komersantiem – AS “Augstsprieguma tīkls”, AS “Sadales tīkls”, AS “Rīgas siltums”, AS “Conexus” u.c. un arī nevalstisko sektoru pārstāvjiem, piemēram, Latvijas Siltumuzņēmumu asociāciju, Latvijas Energoefektivitātes asociāciju, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru u.c., kā arī pētniekiem no Latvijas Universitātes, Rīgas Tehniskās universitātes u.c.

IEA pārstāvēs kopumā 14 eksperti no IEA, kā arī ASV, Apvienotās Karalistes, Austrālijas, Dānijas, Igaunijas, Lietuvas, Nīderlandes, Vācijas, Zviedrijas un Eiropas Komisijas.

KEM Valsts sekretāre Līga Kurevska: “Pēdējā gada laikā sadarbībā ar IEA esam intensīvi strādājuši, lai straujiem soļiem virzītos pretim nospraustajam mērķim – būt par daļu no IEA saimes. Dalība IEA nodrošinās Latvijai virkni ieguvumu – no kuriem būtiskākie – nacionālās enerģētikas drošības stiprināšana un nacionālo interešu aizstāvība, sadarbojoties, ne tikai ar Eiropas Savienības dalībvalstīm, gan arī tādiem globāliem spēlētājiem kā ASV, Japānu un Ķīnu. Tāpat Latvijas iesaiste IEA darbā dos iespēju stiprināt mūsu analītisko darbu par enerģētikas sektoru, izmantojot IEA biedriem pieejamos datus, prognozes, analīzes un rekomendācijas.”

Vizītes laikā tiks vērtēti un pārrunāti jautājumi par ārkārtas reaģēšanas procesiem un regulējumu, naftas un naftas produktu rezervju pārvaldību un pieprasījuma ierobežošanas iespējām, dabasgāzes tirgus struktūru, infrastruktūru, dabasgāzes un elektroenerģijas sektora politiku, dabasgāžu piegāžu diversifikāciju un dekarbonizāciju, atjaunojamo energoresursu izmantošanu Latvijā, enerģētikas sektora regulēšanu un konkurenci, enerģētikas efektivitātes un ilgtspējas aspektiem, Latvijas klimata mērķiem, progresu un attīstību, stratēģiskie mērķiem un instrumentiem siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai tautsaimniecības sektoros, kā arī citiem būtiskiem jautājumiem.

IEA ir autonoma starpvaldību organizācija, kas izveidota 1974. gadā Parīzē. To veido 31 dalībvalsts, tai skaitā gandrīz visas OECD valstis. IEA darbu vada izpilddirektors Dr. Fatihs Birols. Atbildīgā ministrija Latvijā pievienošanās procesa nodrošināšanai ir KEM, un līdz 2024.gada 1. jūlijam KEM iesniegs Ministru kabinetā informatīvo ziņojumu par iestāšanās procesu IEA.

Plašāk par IEA var iepazīties [šeit](#).

<https://www.kem.gov.lv/lv/jaunums/latvija-cela-uz-iestasanos-starptautiskaja-energetikas-agentura>